ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 29.9.2025
COM(2025) 561 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Προώθηση της διαχείρισης κινδύνων και της οικοδόμησης ανθεκτικότητας στην Ευρώπη:
Πρώτη έκθεση σχετικά με την υλοποίηση των ενωσιακών στόχων για την ανθεκτικότητα στις καταστροφές
Δεύτερη επικαιροποίηση σχετικά με την πρόληψη και τη διαχείριση του κινδύνου καταστροφών στην Ευρώπη

{SWD(2025) 279 final}

1. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Ο μηχανισμός πολιτικής προστασίας της Ένωσης (στο εξής: ΜΠΠΕ) διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση του μέλλοντος της διαχείρισης κινδύνων καταστροφών σε ολόκληρη την Ευρώπη. Προωθεί μια προδραστική, προληπτική προσέγγιση όσον αφορά την ετοιμότητα και την ανθεκτικότητα έναντι καταστροφών, σύμφωνα με τους ενωσιακούς στόχους για την ανθεκτικότητα στις καταστροφές (στο εξής: ΣΑΚ), οι οποίοι εγκρίθηκαν το 2023[1], και την πρόσφατα εγκριθείσα ευρωπαϊκή στρατηγική για την Ένωση Ετοιμότητας[2].

Η παρούσα έκθεση εξετάζει τη διαχείριση κινδύνων και την οικοδόμηση ανθεκτικότητας στην ΕΕ από τη σκοπιά του ΜΠΠΕ. Μελετά τις εξελίξεις τόσο σε εθνικό όσο και σε ενωσιακό επίπεδο, εστιάζοντας σε τέσσερις θεματικούς τομείς: πρόβλεψη· ετοιμότητα του πληθυσμού· έγκαιρη προειδοποίηση· και ανθεκτικότητα στον τομέα της πολιτικής προστασίας. Αποτελεί την **πρώτη έκθεση προόδου σχετικά με την υλοποίηση των ΣΑΚ** δυνάμει του άρθρου 34 παράγραφος 2 και τη **δεύτερη έκθεση προόδου σχετικά με την πρόληψη και τη διαχείριση κινδύνων** σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο ζ) της απόφασης αριθ. 1313/2013/ΕΕ.

Τα πορίσματα επιβεβαιώνουν σε μεγάλο βαθμό την ανάγκη για μια πιο προδραστική, πιο ολοκληρωμένη και καλύτερα ενοποιημένη προσέγγιση όσον αφορά την ανθεκτικότητα και την ετοιμότητα, όπως προτείνεται στην ευρωπαϊκή στρατηγική για την Ένωση Ετοιμότητας. Στον τομέα της **πρόβλεψης**, είναι αναγκαία η περαιτέρω ανάπτυξη δεδομένων υψηλής ποιότητας, επιστημονικής έρευνας, καθώς και εργαλείων και ικανοτήτων ανάλυσης, ώστε να υποστηρίζεται η λήψη αποφάσεων με γνώμονα τον κίνδυνο. Η ολοκληρωμένη αξιολόγηση κινδύνων και απειλών σε επίπεδο ΕΕ που έχει προγραμματιστεί για το 2026 θα δώσει περαιτέρω ώθηση στην εν λόγω προσπάθεια σε όλους τους τομείς.

Η ενίσχυση **της ετοιμότητας του πληθυσμού** εξακολουθεί να είναι κρίσιμης σημασίας. Παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικά κενά, τα οποία αναδεικνύουν την ανάγκη περαιτέρω ανάπτυξης εργαλείων επικοινωνίας που προάγουν την αλλαγή συμπεριφοράς, προωθούν μια νοοτροπία ετοιμότητας και διασφαλίζουν τη συμπεριληπτική επικοινωνία με τη συμμετοχή ευάλωτων ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία. Σε ενωσιακό επίπεδο, στις προγραμματισμένες δράσεις περιλαμβάνονται η καθιέρωση ευρωπαϊκής ημέρας ευαισθητοποίησης σχετικά με τους κινδύνους, η έκδοση νέων κατευθυντήριων γραμμών και ένα πιλοτικό πρόγραμμα κατάρτισης για τους εθνικούς εμπειρογνώμονες σε θέματα ενημέρωσης σχετικά με τους κινδύνους. Οι συνέργειες με τη στρατηγική για την εσωτερική ασφάλεια ProtectEU[3] θα ενισχύσουν περαιτέρω την επικοινωνία και τον συντονισμό όσον αφορά τους κινδύνους, τις απειλές και την ανθεκτικότητα σε ολόκληρη την ΕΕ.

Η αποτελεσματικότητα των **συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης** αποτελεί έναν ακόμη κρίσιμο τομέα εστίασης. Παρότι οι τεχνολογικές εξελίξεις, όπως η υπηρεσία διαχείρισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης του Copernicus και η έναρξη λειτουργίας της δορυφορικής υπηρεσίας προειδοποίησης έκτακτης ανάγκης του Galileo, βελτιώνουν σημαντικά τις ικανότητες προειδοποίησης του κοινού, οι οργανωτικοί και ανθρώπινοι παράγοντες εξακολουθούν να είναι καθοριστικής σημασίας για τη μετατροπή των προειδοποιήσεων σε έγκαιρες δράσεις διάσωσης. Απαιτούνται συνεχείς προσπάθειες ώστε να ενισχυθούν η διάδοση των προειδοποιήσεων, ο σχεδιασμός έκτακτης ανάγκης και η ενσωμάτωση διαλειτουργικών

[1] COM(2023) 61 final της 8.2.2023.
[2] JOIN(2025) 130 final της 26.3.2025.
[3] COM(2025) 148 final της 1.4.2025.

συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης για πολλαπλούς κινδύνους σε εθνικό και διασυνοριακό επίπεδο.

Για την οικοδόμηση της **ανθεκτικότητας της πολιτικής προστασίας**, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη έχουν αναλάβει πρωτοβουλίες με σκοπό την προσομοίωση ακραίων καταστάσεων για τα επιχειρησιακά κέντρα έκτακτης ανάγκης και τη βελτίωση του σχεδιασμού των επενδύσεων. Οι συνεχείς επενδύσεις τόσο σε υλικές υποδομές όσο και σε επιχειρησιακές διαδικασίες είναι κρίσιμης σημασίας για τη διασφάλιση της συνέχειας των υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης. Η ενίσχυση της χρηματοοικονομικής ανθεκτικότητας είναι επίσης σημαντική για τη βελτίωση της αντιμετώπισης απροσδόκητων κρίσεων και της ταχείας ανάκαμψης από αυτές. Η διατομεακή και διασυνοριακή συνεργασία εξακολουθεί να είναι απαραίτητη για την ανθεκτικότητα του συνόλου της δημόσιας διοίκησης στις καταστροφές.

Η Επιτροπή έχει επεκτείνει την **εργαλειοθήκη ανάπτυξης ικανοτήτων του ΜΠΠΕ**, με στόχο την καλύτερη υποστήριξη των προσπαθειών πολιτικής προστασίας σε ολόκληρη την ΕΕ. Η περαιτέρω ενίσχυση της υποστήριξης αυτής θα είναι απαραίτητη για τη βελτίωση της διαχείρισης κινδύνων καταστροφών και την υλοποίηση των ΣΑΚ.

Μολονότι η παρούσα έκθεση επικεντρώνεται κυρίως στις εξελίξεις εντός της ΕΕ, και ιδίως στον ΜΠΠΕ, αναγνωρίζει ότι η ασφάλεια και οι προσπάθειες της Ένωσης για τη διαχείριση κινδύνων καταστροφών δεν είναι δυνατόν να επιδιώκονται μεμονωμένα. Η ενίσχυση της ανθεκτικότητας στις γειτονικές περιοχές και η επιδίωξη μιας ευρύτερης ζώνης ασφάλειας σε ολόκληρη την ΕΕ θα είναι ουσιαστικής σημασίας για την ενίσχυση της ετοιμότητας της Ένωσης και την εδραίωση κοινής ασφάλειας.

2. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κατά τα τελευταία έτη, η ΕΕ βρέθηκε αντιμέτωπη με ευρύ φάσμα καταστροφών, κρίσεων και απειλών, οι οποίες προκάλεσαν απώλειες ανθρώπινων ζωών και αυξανόμενες ζημίες[4] και αποκάλυψαν ευπάθειες των συστημάτων που παρέχουν βασικές υπηρεσίες. Ο ΜΠΠΕ διαδραμάτισε κεντρικό ρόλο στη συλλογική αντίδραση της ΕΕ, με την παροχή συντονισμένης βοήθειας έκτακτης ανάγκης σε χώρες που την έχουν ανάγκη. Ταυτόχρονα, ο ΜΠΠΕ ανταποκρίθηκε στην πρόκληση ενός ολοένα και πιο σύνθετου τοπίου κινδύνων, ενισχύοντας τις ικανότητες αντίδρασής του μέσω της επέκτασης του rescEU[5] και της ενίσχυσης του Κέντρου Συντονισμού Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών (στο εξής: ΚΣΑΕΑ). Οι προσπάθειες επικεντρώθηκαν επίσης στην ενίσχυση της διαχείρισης κινδύνων καταστροφών και της οικοδόμησης ανθεκτικότητας, κυρίως μέσω της έγκρισης των ΣΑΚ στον τομέα της πολιτικής προστασίας το 2023[6], καθώς και της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την Ένωση Ετοιμότητας το 2025[7] με ευρύτερο διατομεακό πεδίο εφαρμογής.

Η παρούσα έκθεση εξετάζει τη διαχείριση κινδύνων και την οικοδόμηση ανθεκτικότητας στην ΕΕ, εστιάζοντας σε τέσσερις θεματικούς τομείς:

1. πρόβλεψη·
2. ετοιμότητα του πληθυσμού·
3. έγκαιρη προειδοποίηση· και

[4] https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/economic-losses-from-climate-related.
[5] https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/resceu_en.
[6] COM(2023) 61 final της 8.2.2023.
[7] JOIN(2025) 130 final της 26.3.2025.

4. ανθεκτικότητα στον τομέα της πολιτικής προστασίας.

Καλύπτονται δύο διακριτές υποχρεώσεις στο πλαίσιο της απόφασης για τον ΜΠΠΕ[8], και συγκεκριμένα η **πρώτη έκθεση προόδου σχετικά με τους ΣΑΚ** δυνάμει του άρθρου 34 παράγραφος 2 και η **δεύτερη έκθεση προόδου σχετικά με την πρόληψη και τη διαχείριση κινδύνων** σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο ζ).

Η έκθεση μελετά τις **εξελίξεις τόσο σε εθνικό όσο και σε ενωσιακό επίπεδο**, αναγνωρίζοντας παράλληλα ορισμένους περιορισμούς λόγω του διαφορετικού χρονοδιαγράμματος και πεδίου εφαρμογής των διαθέσιμων δεδομένων. **Τα εθνικά πληροφοριακά στοιχεία** βασίζονται στα στοιχεία που υπέβαλαν τα κράτη μέλη και τα συμμετέχοντα κράτη βάσει του άρθρου 6 της απόφασης για τον ΜΠΠΕ, τα οποία αναδεικνύουν την πρόοδο που σημειώθηκε μετά τη δημοσίευση της έκθεσης της Επιτροπής του 2024 με τίτλο «Πρόληψη και διαχείριση του κινδύνου καταστροφών στην Ευρώπη»[9]. Στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, το οποίο συνοδεύει την παρούσα έκθεση, αναλύονται διεξοδικότερα τα πορίσματα των εν λόγω εθνικών πληροφοριακών στοιχείων. Οι εξελίξεις σε **επίπεδο ΕΕ** περιλαμβάνουν νεότερες πρωτοβουλίες της Επιτροπής, οι οποίες αποσκοπούν στην προώθηση των ΣΑΚ και στη στήριξη της διαχείρισης κινδύνων στο πλαίσιο του ΜΠΠΕ.

[8] https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2013/1313/2021-01-01/ell.
[9] COM(2024) 130 final και SWD(2024) 130 final.

3. ΠΡΟΒΛΕΨΗ

ΣΑΚ 1 «Πρόβλεψη» — Βελτίωση της εκτίμησης κινδύνων, της πρόβλεψης και του σχεδιασμού της διαχείρισης κινδύνων καταστροφών. Ο στόχος 1, μαζί με τη συνοδευτική εμβληματική πρωτοβουλία για την ανάπτυξη σεναρίων, έδωσε νέα ώθηση στους προληπτικούς άξονες εργασίας. Επιδιώκει τη βελτίωση της χρήσης προσεγγίσεων ανάλυσης προοπτικών και πολλαπλών κινδύνων, της αξιολόγησης των ευπαθειών, των διασυνοριακών και διατομεακών επιπτώσεων, καθώς και της ενσωμάτωσης των γνώσεων σχετικά με τους κινδύνους στον σχεδιασμό πρόληψης και ετοιμότητας.

3.1. ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Κατά την περίοδο 2023-2024, η ικανότητα πρόβλεψης ενισχύθηκε από δύο βασικές δραστηριότητες: i) την ανάπτυξη σεναρίων καταστροφών που θα τροφοδοτούν τον σχεδιασμό του ΜΠΠΕ· και ii) τη βελτίωση των δεδομένων κινδύνου για τους διασυνοριακούς κινδύνους.

3.1.1. Εκπόνηση σεναρίων: ένα νέο εργαλείο για την ενίσχυση της ετοιμότητας του ΜΠΠΕ σε μείζονες καταστροφές

Μέσω της **άσκησης εκπόνησης σεναρίων**, που ξεκίνησε το 2023 ως εμβληματική πρωτοβουλία, δημιουργήθηκαν δέκα σενάρια καταστροφών σε επίπεδο ΕΕ, τα οποία αναπτύχθηκαν σε συνεργασία με εθνικούς εμπειρογνώμονες, υπηρεσίες της Επιτροπής και ερευνητές, με βάση την επιχειρησιακή, επιστημονική και θεματική εμπειρογνωσία σε θέματα πολιτικής. Τα σενάρια καλύπτουν 16 φυσικούς και ανθρωπογενείς κινδύνους, οι οποίοι επιλέχθηκαν κατά τρόπο ώστε να αντικατοπτρίζουν το εύρος του εξελισσόμενου τοπίου κινδύνων της ΕΕ, και διερευνούν ευλογοφανή ακραία συμβάντα με διασυνοριακές και διατομεακές επιπτώσεις[10].

Από την ανάλυση προέκυψε ευρύ φάσμα διαπιστώσεων που αφορούσαν συγκεκριμένα σενάρια, ενώ αποκαλύφθηκαν και αρκετοί οριζόντιοι τομείς προτεραιότητας για την ανάληψη ενισχυμένης δράσης (*βλ. πλαίσιο 1 κατωτέρω*). Τα αποτελέσματα χρησιμοποιούνται για την τεκμηρίωση του σχεδιασμού πρόληψης και ετοιμότητας σε επίπεδο ΕΕ, μεταξύ άλλων όσον αφορά τον καθορισμό στόχων για τις ικανότητες αντίδρασης του ΜΠΠΕ και την ενίσχυση του συντονισμού μεταξύ της πολιτικής προστασίας και άλλων τομέων πολιτικής. Η εκπόνηση σεναρίων προβλέπεται ως συνεχής διαδικασία: μπορούν να αναπτυχθούν πρόσθετα σενάρια και να αναθεωρηθούν τα υφιστάμενα για την αντιμετώπιση των εξελισσόμενων κινδύνων και των προτεραιοτήτων πολιτικής.

3.1.2. Δημιουργία δεδομένων κινδύνου σε επίπεδο ΕΕ για την εκτίμηση και τη διαχείριση διασυνοριακών κινδύνων

Ο ΜΠΠΕ έχει επενδύσει στην ενίσχυση της βάσης γνώσεων που απαιτείται για την προληπτική διαχείριση κινδύνων, μεταξύ άλλων μέσω του **κόμβου δεδομένων κινδύνου**, ο οποίος αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του κέντρου γνώσεων για τη διαχείριση του κινδύνου καταστροφών του Κοινού Κέντρου Ερευνών.

[10] Στα σενάρια περιλαμβάνονται τα εξής: σοβαρό πυρηνικό ατύχημα· ακραίες χειμερινές καιρικές συνθήκες με συνιστώσα στον κυβερνοχώρο· ακραία κύματα καύσωνα· ενεργειακή κρίση στην Ένωση· σοβαρή πανδημία· ένοπλη σύγκρουση· τρομοκρατική επίθεση· τσουνάμι που προκαλείται από σεισμό· ρύπανση των εσωτερικών υδάτων και των ακτών· και ηφαιστειακή έκρηξη. Λόγω του ευαίσθητου χαρακτήρα του περιεχομένου τους, τα σενάρια δεν είναι διαθέσιμα στο κοινό.

Ο κόμβος δεδομένων κινδύνου δημιουργήθηκε με σκοπό την αντιμετώπιση της μακροχρόνιας πρόκλησης των κατακερματισμένων και ασυνεπών δεδομένων κινδύνου σε επίπεδο ΕΕ, με την υποστήριξη τόσο της διαχείρισης κινδύνων καταστροφών όσο και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή. Ως κεντρική πλατφόρμα, παρέχει ελεύθερη πρόσβαση σε επιμελημένα, τεκμηριωμένα σύνολα δεδομένων σχετικά με τους κινδύνους, την έκθεση, την ευπάθεια, καθώς και τις ζημίες και τις απώλειες λόγω καταστροφών. Οι συνεχιζόμενες προσπάθειες αποσκοπούν στην επέκταση του όγκου και της ποιότητας των εν λόγω συνόλων δεδομένων, καθώς ενσωματώνουν βαθμολογίες κινδύνου, την έκθεση του πληθυσμού, τα κτίρια, τις κρίσιμες υποδομές και την πολυδιάστατη ευπάθεια για την παροχή ολοκληρωμένης επισκόπησης των κινδύνων καταστροφών και την αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού.

Πλαίσιο 1: Διδάγματα από την εκπόνηση σεναρίων καταστροφών της ΕΕ: πέντε τομείς προτεραιότητας για την ανάληψη ενισχυμένης δράσης

i. Ικανότητα αντίδρασης του ΜΠΠΕ: ανάγκη περαιτέρω ενίσχυσης των ικανοτήτων επιχειρησιακής αντίδρασης, συμπεριλαμβανομένης της συνεχούς ανάπτυξης και διαφοροποίησης του αποθεματικού rescEU[11].

ii. Διατομεακός συντονισμός: απαιτείται να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση σε μια προσέγγιση για όλους τους κινδύνους, στον διατομεακό συντονισμό και στη συνεργασία με φορείς εκτός της πολιτικής προστασίας για την καλύτερη προετοιμασία έναντι πολύπλοκων καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.

iii. Γνώση και ενημέρωση σχετικά με τους κινδύνους: ανάγκη βελτίωσης της πρόβλεψης, του εντοπισμού κινδύνων, της ενημέρωσης, της ετοιμότητας του πληθυσμού και της έγκαιρης προειδοποίησης.

iv. Ένταξη των ευάλωτων ομάδων: στις ρυθμίσεις πρόληψης, ετοιμότητας και αντιμετώπισης θα πρέπει να ενσωματώνονται συστηματικότερα οι ειδικές ανάγκες των ευάλωτων ομάδων και των ατόμων με αναπηρία.

v. Χρηματοδότηση: οι ενισχυμένοι και πιο ευέλικτοι μηχανισμοί χρηματοδότησης θα μπορούσαν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση διατομεακών, μακροχρόνιων και διασυνοριακών καταστροφών.

3.2. ΕΘΝΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ

Οι εκθέσεις που έχουν υποβάλει τα κράτη μέλη και τα συμμετέχοντα κράτη[12] όσον αφορά την πρόβλεψη δείχνουν συνεχή εξέλιξη στις μεθοδολογίες εκτίμησης κινδύνων, στοιχείο που αποτελεί ένδειξη της προόδου που έχει επιτευχθεί σε διάφορους τομείς. Παρότι οι παραδοσιακές εκτιμήσεις μεμονωμένων κινδύνων παραμένουν η συνηθέστερη προσέγγιση, **η προσοχή στρέφεται ολοένα και περισσότερο σε προσεγγίσεις για όλους τους κινδύνους, καθώς και στην εξέταση των σύνθετων κινδύνων και των αλυσιδωτών επιπτώσεων**, ιδίως όσον αφορά τις κρίσιμες υποδομές. Αυξημένη είναι επίσης η προσοχή που αποδίδεται στους αναδυόμενους κινδύνους, δεδομένου ότι πάνω από το ένα τρίτο των χωρών χρησιμοποιούν πλέον μεθόδους ανάλυσης προοπτικών και πρόβλεψης για τον εντοπισμό κινδύνων. Μεταξύ

[11] Το rescEU δημιουργήθηκε ως στρατηγικό αποθεματικό ευρωπαϊκών ικανοτήτων και αποθεμάτων για την αντιμετώπιση καταστροφών, το οποίο χρηματοδοτείται πλήρως από την ΕΕ. Διαθέτει έναν στόλο πυροσβεστικών αεροσκαφών και ελικοπτέρων, ένα αεροσκάφος υγειονομικής εκκένωσης και διάφορα απαραίτητα αποθέματα.

[12] Οι χώρες που συμμετέχουν στον ΜΠΠΕ είναι η Αλβανία, η Βόρεια Μακεδονία, η Βοσνία και Ερζεγοβίνη, η Ισλανδία, το Μαυροβούνιο, η Μολδαβία, η Νορβηγία, η Ουκρανία, η Σερβία και η Τουρκία.

των χωρών αυτών, το Βέλγιο, η Ιρλανδία και οι Κάτω Χώρες έχουν ενσωματώσει την ανίχνευση προοπτικών[13] στις οικείες διαδικασίες εκτίμησης κινδύνων.

Οι πλημμύρες, τα ακραία καιρικά φαινόμενα, τα πυρηνικά και ραδιολογικά ατυχήματα, η ξηρασία και οι κίνδυνοι που σχετίζονται με την υγεία (των ανθρώπων ή των ζώων) εξακολουθούν να αποτελούν τους συχνότερα αναφερόμενους κινδύνους. Ωστόσο, το εξελισσόμενο τοπίο κινδύνων οδήγησε στην **εξέταση νέων απειλών και σεναρίων, ιδίως στον τομέα της ασφάλειας**. Παρατηρείται αυξανόμενη ευαισθητοποίηση όσον αφορά τους ανθρωπογενείς κινδύνους, συμπεριλαμβανομένων των βιομηχανικών και πυρηνικών ατυχημάτων, των διαταραχών σε κρίσιμες υποδομές και των κυβερνοεπιθέσεων. Από το 2015 οι περιβαλλοντικοί και χημικοί κίνδυνοι έχουν αυξηθεί σημαντικά στην υποβολή εκθέσεων, ενώ από το 2020 έχουν σημειώσει τη μεγαλύτερη αύξηση οι κίνδυνοι στον τομέα των μεταφορών.

Οι χώρες αξιολογούν ολοένα και περισσότερο την ευπάθεια των περιοχών, των τομέων και των πληθυσμών και προσδιορίζουν ποσοτικά τις ανθρώπινες, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις των καταστροφών. Αρκετές χώρες έχουν ενσωματώσει τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στις εκτιμήσεις κινδύνων που διενεργούν, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τις πολιτικές και κοινωνικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, όπως η μετανάστευση για κλιματικούς λόγους. Η εξέλιξη αυτή αντικατοπτρίζει την αυξανόμενη κατανόηση της σύνδεσης μεταξύ της διαχείρισης κινδύνων καταστροφών και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, καθώς **η κλιματική αλλαγή αναγνωρίζεται ως βασικός παράγοντας κινδύνου**.

Οι εθνικές εκθέσεις παρέχουν ενδείξεις **προόδου όσον αφορά τη συλλογή δεδομένων για τις απώλειες λόγω καταστροφών**, και μάλιστα η Ισπανία, η Πορτογαλία και η Ουγγαρία αναφέρουν την ανάπτυξη ενιαίας εθνικής βάσης δεδομένων. Παρά την ευρεία αναγνώριση της σημασίας που έχουν τα δεδομένα για τις απώλειες και τις ζημιές στο πλαίσιο της ανάλυσης κινδύνων και του σχεδιασμού, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικά κενά, όπως η έλλειψη ενιαίου εθνικού συστήματος για την ενοποίηση των δεδομένων και η συλλογή δεδομένων περιορισμένης κάλυψης.

3.3 ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

Η ευρωπαϊκή στρατηγική για την Ένωση Ετοιμότητας καθορίζει τον προσανατολισμό των μελλοντικών εργασιών, τονίζοντας τη σημασία της πρόβλεψης και της υιοθέτησης μιας προσέγγισης για όλους τους κινδύνους όσον αφορά την ετοιμότητα. Για να επιτευχθεί το εν λόγω όραμα, είναι σημαντικό να αναπτυχθεί η ικανότητα πρόβλεψης, αξιολόγησης και προετοιμασίας για ευρύ φάσμα σεναρίων καταστροφών, με εστίαση στις οριζόντιες ευπάθειες, τους σύνθετους κινδύνους και τις αλυσιδωτές επιπτώσεις.

Κατά τα επόμενα έτη, οι συνεχιζόμενες επενδύσεις στην επιστήμη, στα δεδομένα υψηλής ποιότητας και στις ικανότητες ανάλυσης θα είναι κρίσιμης σημασίας για την παραγωγή των γνώσεων και των πληροφοριακών στοιχείων που απαιτούνται για την τεκμηρίωση της λήψης αποφάσεων. Η ανάπτυξη σεναρίων καταστροφών σε επίπεδο ΕΕ αποτελεί σημαντικό βήμα προόδου όσον αφορά τον σχεδιασμό ετοιμότητας, διότι μετουσιώνει τα αποδεικτικά στοιχεία βάσει κινδύνου σε συμφωνημένες παραδοχές σχεδιασμού για τον ΜΠΠΕ. Η ολοκληρωμένη

[13] Η ανίχνευση προοπτικών είναι μια μέθοδος ανάλυσης προοπτικών, η οποία επιτρέπει τον συστηματικό εντοπισμό πρώιμων ενδείξεων για δυνητικά σημαντικές εξελίξεις, βλ. επίσης https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/horizon-scanning-tips.

εκτίμηση κινδύνων της ΕΕ που έχει προγραμματιστεί για το 2026 θα αποτελέσει βασικό εργαλείο για την ενίσχυση της βάσης τεκμηρίωσης όσον αφορά την ευρύτερη διατομεακή πρόληψη και ετοιμότητα. Η εν λόγω εκτίμηση θα πρέπει να προσφέρει πρόσθετη στήριξη και αποδεικτικά στοιχεία για την τεκμηρίωση των εθνικών προσπαθειών διαχείρισης κινδύνων και την καθοδήγηση των στρατηγικών επενδύσεων στην ανθεκτικότητα σε ολόκληρη την ΕΕ, συμβάλλοντας στην αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων κενών στα δεδομένα για τους κινδύνους και τις απώλειες λόγω καταστροφών, τα οποία παρεμποδίζουν επί του παρόντος την πρόβλεψη, τόσο σε εθνικό όσο και σε ενωσιακό επίπεδο.

Στο πλαίσιο των κινδύνων που σχετίζονται με το κλίμα, η αποτελεσματική πρόβλεψη προϋποθέτει ισχυρότερη ενοποίηση μεταξύ της διαχείρισης κινδύνων καταστροφών και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή. Η αποστολή της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή παράγει ήδη γνώσεις και λύσεις για τη στήριξη της προσπάθειας αυτής και θα συνεχίσει να διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ των φορέων που δραστηριοποιούνται στον τομέα του κλίματος και των κινδύνων καταστροφών σε ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, συμβάλλοντας στην εναρμόνιση της βραχυπρόθεσμης και μεσοπρόθεσμης ετοιμότητας με τον μακροπρόθεσμο σχεδιασμό προσαρμογής για τους κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα.

Η ενίσχυση των προληπτικών ικανοτήτων θα πρέπει επίσης να επεκταθεί πέραν της ΕΕ, ιδίως στις γειτονικές χώρες, οι οποίες βρίσκονται συχνά στην πρώτη γραμμή των αναδυόμενων κινδύνων και μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στον μετριασμό των αρνητικών δευτερογενών επιπτώσεων. Δεδομένου ότι πολλοί από τους εν λόγω εταίρους δεν διαθέτουν επί του παρόντος τα δεδομένα κινδύνου και τις θεσμικές ικανότητες που απαιτούνται για την προληπτική ετοιμότητα, η αντιμετώπιση των κενών αυτών θα ενισχύσει επίσης την ανθεκτικότητα της ίδιας της ΕΕ.

4. ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

ΣΑΚ 2 «Προετοιμασία» — Αύξηση της ευαισθητοποίησης του πληθυσμού σχετικά με τους κινδύνους και ενίσχυση της ετοιμότητάς του. Ο στόχος 2 προάγει την πρόσβαση του κοινού σε πληροφορίες σχετικά με τους κινδύνους, ενθαρρύνει τη θέσπιση μέτρων ετοιμότητας και προωθεί μια νοοτροπία πρόληψης και συμμετοχής των πολιτών στα κοινά. Ο **ΣΑΚ** θέτει έναν φιλόδοξο στόχο: έως το 2030, το 90 % του πληθυσμού της Ένωσης θα πρέπει να έχει επίγνωση των κινδύνων καταστροφών στην περιοχή του[14]. Σύμφωνα με τα στοιχεία του 2024, η ευαισθητοποίηση ανερχόταν στο 67 %, ποσοστό που αναδεικνύει τις δυνατότητες που υπάρχουν για την επίτευξη προόδου[15].

Μολονότι η ενημέρωση του κοινού σχετικά με τους κινδύνους και την ετοιμότητα αποτελεί ευθύνη των εθνικών αρχών, ο ΜΠΠΕ μπορεί να παρέχει στήριξη στις εθνικές προσπάθειες μέσω της ανταλλαγής γνώσεων, της ανάπτυξης ικανοτήτων και της χρηματοδοτικής βοήθειας για εθνικές και διασυνοριακές πρωτοβουλίες.

4.1. ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

4.1.1. Εμβληματική πρωτοβουλία preparEU

[14] Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τους ενωσιακούς στόχους ανθεκτικότητας στις καταστροφές, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A32023H0215%2801%29&qid=1676531610023.

[15] Ειδική έκθεση του Ευρωβαρόμετρου 541 για την πολιτική προστασία της ΕΕ, βασικά πορίσματα, σ. 7, https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2977?etrans=el.

Για την προώθηση του ΣΑΚ 2 «Προετοιμασία», η Επιτροπή ανέλαβε την **εμβληματική πρωτοβουλία *preparEU***. Στο πλαίσιο αυτό, κατά τη χαρτογράφηση των πρακτικών ενημέρωσης σχετικά με τους κινδύνους σε ολόκληρη την ΕΕ, σε συνδυασμό με τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων με τα κράτη μέλη και τα συμμετέχοντα κράτη, προσδιορίστηκαν κοινές ανάγκες και τομείς όπου η ανάληψη δράσης σε ενωσιακό επίπεδο θα μπορούσε να προσδώσει προστιθέμενη αξία (*βλ. πλαίσιο 2*). Η διαδικασία αποκάλυψε ένα πλούσιο αλλά κατακερματισμένο τοπίο ενημέρωσης σχετικά με τους κινδύνους, με πολυάριθμες εξαιρετικά χρήσιμες πρωτοβουλίες, οι οποίες είναι ωστόσο διάσπαρτες και δύσκολα προσβάσιμες για την αλληλοδιδαχή από ομοτίμους. **Η Επιτροπή**, ανταποκρινόμενη στις ανάγκες που εντοπίστηκαν, **προέβη στην κατάρτιση δέσμης μέτρων για την ανάπτυξη ικανοτήτων**, η οποία περιλαμβάνει τα εξής:

- αποθετήριο ορθών πρακτικών και υποστηρικτικού υλικού στην πλατφόρμα του Δικτύου Γνώσεων για την Πολιτική Προστασία της Ένωσης[16]·
- κατάρτιση σε επίπεδο ΕΕ για επαγγελματίες του τομέα ενημέρωσης σχετικά με τους κινδύνους·
- μια κοινότητα πρακτικής για τη δικτύωση των επαγγελματιών και τη διευκόλυνση της αλληλοδιδαχής από ομοτίμους.

Το 2024 η **Επιτροπή δημοσίευσε εγχειρίδιο ορθών πρακτικών για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τους κινδύνους δασικών πυρκαγιών**[17], με το οποίο αντιμετωπίστηκε ένα κρίσιμο ζήτημα, δεδομένου ότι το 96 % των δασικών πυρκαγιών οφείλονται σε ανθρώπινη δραστηριότητα[18]. Στο εγχειρίδιο παρουσιάζονται πρωτοβουλίες σε ολόκληρη την ΕΕ και πέραν αυτής, ενώ επισημαίνονται παράλληλα βασικοί παράγοντες που συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση, όπως η ανάπτυξη στοχευμένων στρατηγικών επικοινωνίας, η συνεργασία μεταξύ τομέων και επιπέδων διακυβέρνησης, η εξασφάλιση της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών, η προσαρμογή των μηνυμάτων στα τοπικά πλαίσια, η εξασφάλιση σταθερής χρηματοδότησης, καθώς και η σύνδεση μεταξύ της επιστήμης και της πρακτικής.

Η κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι άνθρωποι αντιλαμβάνονται τους κινδύνους και ανταποκρίνονται στις συμβουλές ετοιμότητας είναι επίσης καθοριστικής σημασίας για την ευαισθητοποίηση. Στο πλαίσιο αυτό, το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Επιτροπής εκπονεί μελέτες συμπεριφοράς προκειμένου να γίνει κατανοητός ο τρόπος με τον οποίο τα άτομα ερμηνεύουν την ενημέρωση σχετικά με τους κινδύνους και αντιδρούν σ' αυτήν. Τα πληροφοριακά στοιχεία από τις εν λόγω εργασίες μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση του σχεδιασμού των μηνυμάτων και προσεγγίσεων που απευθύνονται στο κοινό, προάγοντας όχι μόνο την αύξηση της ευαισθητοποίησης, αλλά και την υλοποίηση δράσεων ετοιμότητας.

Πλαίσιο 2: Πιλοτικό έργο *preparEU* — Συνένωση δυνάμεων για την ετοιμότητα του πληθυσμού.

Τα κράτη μέλη και τα συμμετέχοντα κράτη διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση της εμβληματικής πρωτοβουλίας *preparEU*. Οι εθνικές αρχές πολιτικής προστασίας της Σουηδίας, της Νορβηγίας, της Ισπανίας και του Βελγίου διερεύνησαν τον τρόπο με τον οποίο η ευρωπαϊκή διάσταση θα μπορούσε να συμπληρώσει και να στηρίξει τις εθνικές

[16] https://civil-protection-knowledge-network.europa.eu.

[17] Wildfire risk awareness good practice note.pdf (Σημείωμα ορθής πρακτικής για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τους κίνδυνους δασικών πυρκαγιών).

[18] https://op.europa.eu/el/publication-detail/-/publication/5afff469-a62c-11ef-85f0-01aa75ed71a1/language-en.

δραστηριότητες πληροφόρησης σχετικά με τους κινδύνους. Στο πλαίσιο ενός πιλοτικού έργου, το οποίο χρηματοδοτήθηκε από την ΕΕ, προσδιορίστηκαν οι ακόλουθοι τομείς δράσης για τη βελτίωση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τους κινδύνους και της ετοιμότητας στην ΕΕ:

i. *Βασικές αρχές ατομικής ετοιμότητας — κατευθυντήριες γραμμές για την ετοιμότητα των νοικοκυριών όσον αφορά την κάλυψη γενικών και καθολικών αναγκών.*
ii. *Πρόγραμμα μάθησης για τα σχολεία — ενσωμάτωση της ετοιμότητας σε περιπτώσεις καταστροφής στα σχολικά προγράμματα για την προώθηση μιας νοοτροπίας ετοιμότητας από μικρή ηλικία.*
iii. *Ευάλωτες ομάδες — προσέγγιση και συμμετοχή ευάλωτων ομάδων (επίσης: κατευθυντήριες γραμμές για την υποστήριξη των επαγγελματιών κατά τη διεξαγωγή συμπεριληπτικής ενημέρωσης σχετικά με τους κινδύνους).*
iv. *Ημέρα/-ες PreparEU — προτεινόμενη ετήσια εκδήλωση σε επίπεδο ΕΕ με σκοπό την ευαισθητοποίηση του κοινού όσον αφορά την ατομική ετοιμότητα και την ανθεκτικότητα σε κινδύνους.*
v. *Διαδικτυακός κόμβος για την ενημέρωση σχετικά με τους κινδύνους και την ετοιμότητα — προτεινόμενο διαδικτυακό αποθετήριο για την κοινοχρησία πληροφοριών και εργαλείων όσον αφορά την ενημέρωση του κοινού σχετικά με τους κινδύνους σε ολόκληρη την ΕΕ.*

Οι συστάσεις αυτές θα συμβάλουν στη διαμόρφωση της υλοποίησης των δράσεων της Επιτροπής στο πλαίσιο της εμβληματικής πρωτοβουλίας preparEU και της ετοιμότητας του πληθυσμού.

4.1.2. Ευρωβαρόμετρο για την ευαισθητοποίηση του πληθυσμού σχετικά με τους κινδύνους και την ετοιμότητα

Η Επιτροπή, προκειμένου να κατανοήσει πλήρως την ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τους κινδύνους και την ετοιμότητα σε ολόκληρη την ΕΕ, διεξήγαγε την **πρώτη έρευνα του Ευρωβαρόμετρου** σχετικά με το συγκεκριμένο θέμα, η οποία δημοσιεύτηκε τον Σεπτέμβριο του 2024[19]. Στο πλαίσιο της έρευνας εξετάστηκαν διάφορες πτυχές της ευαισθητοποίησης σχετικά με τους κινδύνους και της ετοιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων όπως αυτοί γίνονται αντιληπτοί, των πηγών πληροφοριών και της προθυμίας συμμετοχής σε δραστηριότητες ετοιμότητας.

Τα βασικά πορίσματα της έρευνας αποκαλύπτουν ότι **πολλοί Ευρωπαίοι δεν είναι ευαισθητοποιημένοι ούτε προετοιμασμένοι έναντι καταστροφών**. Περίπου το ήμισυ των ατόμων που απάντησαν στην έρευνα δεν αισθάνονται καλά προετοιμασμένα έναντι τοπικών κινδύνων και περίπου τα δύο τρίτα όσων απάντησαν θεωρούν ότι χρειάζονται περισσότερες πληροφορίες ώστε να είναι σε θέση να προετοιμαστούν έναντι καταστροφών ή καταστάσεων έκτακτης ανάγκης. Περίπου το ήμισυ των απαντησάντων αισθάνονται απροετοίμαστοι έναντι καταστροφών, καθώς τα επίπεδα ετοιμότητας είναι περιορισμένα και διαφοροποιούνται σημαντικά σε συνάρτηση με παράγοντες όπως η χώρα, το εισόδημα, η εκπαίδευση και η διαβίωση σε αστική ή αγροτική περιοχή.

Η έρευνα αναδεικνύει τομείς που επιδέχονται βελτίωση, όπως, για παράδειγμα, η χαμηλή συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων και η περιορισμένη ανθεκτικότητα σε διαταραχές των κρίσιμων υπηρεσιών. Ωστόσο, αποκαλύπτει επίσης την ύπαρξη ισχυρής εμπιστοσύνης στις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης, καθώς και την επιθυμία ενημέρωσης σχετικά με την ετοιμότητα σε περίπτωση καταστροφής, στοιχεία που αποτελούν πλεονεκτήματα τα οποία μπορούν να

[19] https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3228.

αξιοποιηθούν για τη βελτίωση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τους κινδύνους και της ετοιμότητας συνολικά.

4.2. ΕΘΝΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ

Τα στοιχεία από τα κράτη μέλη και τα συμμετέχοντα κράτη υπογραμμίζουν τη σημασία της ενημέρωσης του κοινού σχετικά με τους κινδύνους και της ετοιμότητας, και αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι χώρες προχωρούν σε ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων.

Ο αριθμός των χωρών που καθιστούν πλέον προσβάσιμες στο κοινό πληροφορίες σχετικά με τους κινδύνους έχει αυξηθεί, ενώ 23 χώρες δημοσιεύουν τα αποτελέσματα των οικείων εκτιμήσεων κινδύνων σε επίσημους ιστοτόπους και χρησιμοποιούν τα εν λόγω πορίσματα για να στηρίξουν τις προσπάθειες ετοιμότητας. Για παράδειγμα, η Φινλανδία και το Μαυροβούνιο χρησιμοποιούν τα δημόσια αποτελέσματα των εκτιμήσεων κινδύνων για την τεκμηρίωση των ασκήσεων κατάρτισης και ετοιμότητας. Η Δανία και η Ιρλανδία διεξάγουν έρευνες σχετικά με την αντίληψη των πολιτών για τους κινδύνους και την ετοιμότητα.

Τα κράτη μέλη και τα συμμετέχοντα κράτη έχουν θέσει σε εφαρμογή νέες προσεγγίσεις όσον αφορά την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση σχετικά με τους κινδύνους, όπως τα διδακτικά παιχνίδια και η διοργάνωση εθνικής ημέρας ή εβδομάδας πολιτικής προστασίας. Μολονότι οι ιστότοποι και το διαδίκτυο εξακολουθούν να αποτελούν τους συχνότερα αναφερόμενους διαύλους επικοινωνίας, οι εκστρατείες ευαισθητοποίησης σχετικά με τους κινδύνους και η χρήση έντυπου υλικού έχουν διπλασιαστεί σε σύγκριση με το 2020. Οι σκανδιναβικές χώρες έχουν αναλάβει πρωτοβουλίες ευαισθητοποίησης του κοινού, όπως εκστρατείες για την οικιακή ετοιμότητα, εκπαιδευτικούς πόρους και ενημερωτικά φυλλάδια για την ενίσχυση της κοινωνικής ετοιμότητας σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και πιθανές συγκρούσεις.

Οι εθνικές δραστηριότητες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης σχετικά με τους κινδύνους απευθύνονται σε συγκεκριμένες ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των ευάλωτων πληθυσμών, των εποχικών κατοίκων και των ηλικιωμένων. Οι σπουδαστές και οι νέοι αποτελούν συχνά τον πρωταρχικό στόχο των εν λόγω πρωτοβουλιών. Για παράδειγμα, η Τσεχία διαθέτει ολοκληρωμένο σχολικό πρόγραμμα, στο πλαίσιο του οποίου οι μαθητές διδάσκονται πώς να καλούν αριθμούς έκτακτης ανάγκης, πώς να συμπεριφέρονται σε επικίνδυνες καταστάσεις, καθώς και πώς να ερμηνεύουν τα σήματα προστασίας και τις σειρήνες συναγερμού. Διοργανώνονται επίσης δραστηριότητες με σκοπό την προώθηση ασφαλών συμπεριφορών στην καθημερινή ζωή και σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης για τους πολίτες μεγαλύτερης ηλικίας και τα άτομα με αναπηρία, όπως οι ολυμπιάδες ασφάλειας της Αυστρίας για παιδιά και ηλικιωμένους.

4.3. Μελλοντική πορεία

Παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικά κενά όσον αφορά την ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τους κινδύνους και την ετοιμότητά του, τα οποία υπογραμμίζουν την ανάγκη για πιο αποτελεσματικές και συμπεριληπτικές στρατηγικές ενημέρωσης. Υπάρχει υπερβολικά μεγάλος αριθμός πολιτών οι οποίοι αισθάνονται ότι δεν είναι επαρκώς ενημερωμένοι ή προετοιμασμένοι έναντι καταστροφών, όπως προκύπτει από τα πορίσματα του Ευρωβαρόμετρου, ενώ οι εθνικές αρχές βρίσκονται αντιμέτωπες με προκλήσεις όσον αφορά τη μέτρηση του αντικτύπου των πρωτοβουλιών ενημέρωσης και τη μετατροπή της πληροφόρησης σε αλλαγή συμπεριφοράς. Επίσης, τα στοιχεία καταδεικνύουν την ανάγκη

για μεγαλύτερο βαθμό ένταξης ευάλωτων ομάδων (όπως οι σπουδαστές, οι μαθητές και οι νέοι, τα άτομα με αναπηρία, τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας και οι μετανάστες) στις προσπάθειες ενημέρωσης και ετοιμότητας.

Για την αντιμετώπιση των κενών, απαιτείται μια πιο προδραστική, συμπεριληπτική και συμμετοχική προσέγγιση, η οποία θα επενδύσει στην εκπαίδευση, θα εξασφαλίσει τη συμμετοχή των κοινοτήτων και των πολιτών, θα καλλιεργήσει κλίμα εμπιστοσύνης και θα προωθήσει τη διαγενεακή ετοιμότητα με επίκεντρο την ανθεκτικότητα. Η ευρωπαϊκή στρατηγική για την Ένωση Ετοιμότητας θα στηρίξει αυτή τη μετάβαση μέσω της προσέγγισής της για το σύνολο της κοινωνίας, με στόχο την προώθηση μιας νοοτροπίας ετοιμότητας και ανθεκτικότητας σε ολόκληρη την ΕΕ. Οι συνέργειες με τη στρατηγική για την εσωτερική ασφάλεια ProtectEU θα συμβάλουν στην ενίσχυση της ενημέρωσης σχετικά με διάφορους κινδύνους και απειλές, μέσω της στήριξης της συνεκτικής επικοινωνίας με το κοινό και της προώθησης πιο ευέλικτης ετοιμότητας του πληθυσμού σε ολόκληρη την ΕΕ.

Η πρωτοβουλία preparEU θα διαδραματίσει καίριο ρόλο στην προώθηση του οράματος της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την Ένωση Ετοιμότητας, μεταξύ άλλων μέσω δράσεων που αποσκοπούν στην προώθηση της αυτάρκειας του πληθυσμού για τουλάχιστον 72 ώρες σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και κρίσεων. Για την παροχή στήριξης στις εθνικές αρχές στο πλαίσιο της ενημέρωσης σχετικά με τους κινδύνους, η ΕΕ θα αναπτύξει κατευθυντήριες γραμμές, θα δρομολογήσει πιλοτικό πρόγραμμα κατάρτισης στο τέλος του 2025 και θα διοργανώσει ετήσια Ημέρα Ετοιμότητας της ΕΕ. Περαιτέρω δράσεις θα περιλαμβάνουν την προώθηση της ετοιμότητας μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων και προγραμμάτων για τη νεολαία, καθώς και την παραγωγή νέας έρευνας για την τεκμηρίωση της πολιτικής και της πρακτικής.

Ενδέχεται επίσης να χρειαστεί καλύτερη προετοιμασία των πολιτών ώστε να παρέχουν βασική υγειονομική υποστήριξη σε καταστάσεις κρίσης, συμπεριλαμβανομένων σεναρίων πολέμου, μέσω πρωτοβουλιών όπως τα εκπαιδευτικά πακέτα πρώτων βοηθειών ή η δημιουργία εφεδρειών πολιτών για την παροχή φροντίδας υγείας.

Η ενίσχυση της ετοιμότητας των πληθυσμών στις πλησιέστερες γειτονικές χώρες της ΕΕ, ιδίως στη Μεσόγειο, θα είναι επίσης σημαντική για την ετοιμότητα της ίδιας της ΕΕ, δεδομένου ότι η ανεπαρκής ανθεκτικότητα στο εξωτερικό μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένες πιέσεις εκτοπισμού και άλλες δευτερογενείς επιπτώσεις με άμεσο αντίκτυπο στην Ένωση.

5. ΈΓΚΑΙΡΗ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ

ΣΑΚ 3 «Προειδοποίηση» — Ενίσχυση της έγκαιρης προειδοποίησης. Με βάση τον στόχο 3, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη έχουν καταβάλει πρόσθετες προσπάθειες εντός του αντίστοιχου πεδίου αρμοδιοτήτων τους για την ενίσχυση των ικανοτήτων πρόβλεψης, εντοπισμού και προειδοποίησης του κοινού, οι οποίες αποτελούν ουσιώδες στοιχείο της προληπτικής διαχείρισης κινδύνων.

Τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης (στο εξής: ΣΕΠ), τα οποία **αναγνωρίζονται ευρέως ως ένα από τα πλέον αποτελεσματικά εργαλεία για τη διάσωση ζωών και τη μείωση των απωλειών που σχετίζονται με καταστροφές**[20], διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο τόσο στις

[20] Για παράδειγμα: https://wmo.int/topics/early-warning-system· https://www.undrr.org/implementing-sendai-framework/sendai-framework-action/early-warnings-for-all.

εθνικές όσο και στις διεθνείς προσπάθειες ετοιμότητας. Ειδικότερα, τα Ηνωμένα Έθνη προάγουν την ανάληψη δράσης για την ανάπτυξη συμπεριληπτικών ΣΕΠ πολλαπλών κινδύνων μέσω της εμβληματικής πρωτοβουλίας «*Έγκαιρες προειδοποιήσεις για όλους*»[21].

Στην ΕΕ, την ευθύνη για την έγκαιρη προειδοποίηση και τις δημόσιες προειδοποιήσεις φέρουν πρωτίστως οι εθνικές αρχές. Ο **ΜΠΠΕ διαδραματίζει συμπληρωματικό ρόλο**, αναπτύσσοντας διακρατικά εργαλεία, ενισχύοντας τις ικανότητες επίγνωσης καταστάσεων του ΚΣΑΕΑ και παρέχοντας τεχνική και χρηματοδοτική βοήθεια για τις εθνικές ικανότητες έγκαιρης προειδοποίησης.

5.1. ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η Επιτροπή έχει αναπτύξει **ευρύ φάσμα συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης και πληροφόρησης** (*βλ. πλαίσιο 3*), τα οποία μπορούν επίσης να αξιοποιηθούν από τις δημόσιες αρχές των κρατών μελών για τη συμπλήρωση τα εθνικών τους εργαλείων. Μεταξύ αυτών, οι πρωτοβουλίες που περιγράφονται κατωτέρω συμβάλλουν σημαντικά στη στήριξη της πολιτικής προστασίας και της διαχείρισης κινδύνων καταστροφών.

Πλαίσιο 3: Συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης και πληροφόρησης

i. **Κατάλογος 27 συστημάτων σε επίπεδο ΕΕ που καλύπτουν διάφορα είδη κινδύνων**, στον οποίο έχουν πρόσβαση οι εθνικές αρχές πολιτικής προστασίας, για την υποστήριξη της παρακολούθησης των κινδύνων και τη λήψη αποφάσεων.

ii. **Σύστημα Επίγνωσης της Παγκόσμιας Κατάστασης (στο εξής: GSS)**, μια ενιαία πλατφόρμα, η οποία συνδυάζει δεδομένα από διάφορα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης και πληροφόρησης σε επίπεδο ΕΕ και ενισχύει την ικανότητα του ΚΣΑΕΑ να παρακολουθεί τις εξελισσόμενες απειλές και να προβλέπει πιθανές κρίσιμες επιπτώσεις. Η πλατφόρμα είναι επίσης **διαθέσιμη στις εθνικές αρχές πολιτικής προστασίας**.

iii. **Υπηρεσία διαχείρισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης του Copernicus (στο εξής: CEMS)**, η οποία παρέχει υπηρεσίες έγκαιρης προειδοποίησης για πλημμύρες, δασικές πυρκαγιές και ξηρασίες, με τη δημιουργία χαρτών για τη στήριξη των παρεμβάσεων αντιμετώπισης, αποκατάστασης και πρόληψης, καθώς και με την παραγωγή δεδομένων έκθεσης που συμβάλλουν στον εντοπισμό περιοχών και περιουσιακών στοιχείων που διατρέχουν κίνδυνο.

iv. **Ευρωπαϊκή επιστημονική σύμπραξη για τους φυσικούς κινδύνους**, μια επιστημονική συνεργασία που παρέχει στο ΚΣΑΕΑ εξειδικευμένη παρακολούθηση σε πραγματικό χρόνο σχετικά με τις συνθήκες δασικών πυρκαγιών σε ολόκληρη την Ευρώπη κατά τη διάρκεια της περιόδου δασικών πυρκαγιών. Για να εξασφαλιστεί η δυνατότητα αξιοποίησης του οφέλους αυτού και από τα κράτη μέλη και τα συμμετέχοντα κράτη, το ΚΣΑΕΑ δρομολόγησε ένα πρόγραμμα το οποίο επιτρέπει στις εθνικές αρχές να ζητούν τόσο από την ευρωπαϊκή επιστημονική σύμπραξη για τους φυσικούς κινδύνους όσο και από την ευρωπαϊκή επιστημονική σύμπραξη για τους ανθρωπογενείς κινδύνους έγκαιρες εκτιμήσεις σε σχέση με τους ραδιολογικούς και πυρηνικούς κινδύνους για επικείμενες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

Η Επιτροπή επεξεργάζεται επί του παρόντος νέες πρωτοβουλίες, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης ενός εργαλείου τεχνητής νοημοσύνης (ΤΝ) στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για την

[21] https://www.un.org/en/climatechange/early-warnings-for-all.

ΤΝ προς το δημόσιο συμφέρον. Το εργαλείο αυτό θα είναι ενσωματωμένο στο παγκόσμιο σύστημα πληροφοριών για τις δασικές πυρκαγιές και θα βασίζεται σε αλγόριθμους ΤΝ για τη μοντελοποίηση προβλέψεων κινδύνου πυρκαγιάς, την ανίχνευση συμβάντων πυρκαγιάς και την πρόβλεψη της συμπεριφοράς της φωτιάς.

Άλλη μία σημαντική επικείμενη εξέλιξη είναι η **δορυφορική υπηρεσία προειδοποίησης έκτακτης ανάγκης του Galileo**, η οποία θα παρέχει έναν δίαυλο προειδοποιήσεων μέσω δορυφόρου για την προσέγγιση ατόμων σε απομακρυσμένες ή λιγότερο συνδεδεμένες περιοχές, ακόμη και όταν τα επίγεια δίκτυα δεν είναι διαθέσιμα. Αυτό το πρόσθετο επίπεδο εφεδρείας θα ενισχύσει την ανθεκτικότητα των συστημάτων προειδοποίησης του κοινού, αναδεικνύοντας την προστιθέμενη αξία του διαστημικού προγράμματος της ΕΕ για τη στήριξη της πολιτικής προστασίας και της διαχείρισης κινδύνων καταστροφών. Η υπηρεσία αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία στις αρχές του 2026, δεδομένου ότι σε αρκετά κράτη μέλη βρίσκονται επί του παρόντος σε εξέλιξη πιλοτικές δοκιμές.

Ο ΜΠΠΕ **στηρίζει επίσης εθνικές και διεθνείς πρωτοβουλίες έγκαιρης προειδοποίησης**, όπως η πρωτοβουλία CoastWAVE[22] της Διακυβερνητικής Ωκεανογραφικής Επιτροπής της UNESCO, με στόχο την προετοιμασία των παράκτιων κοινοτήτων στις περιοχές του Βορειοανατολικού Ατλαντικού και της Μεσογείου για τσουνάμι και άλλους παράκτιους κινδύνους. Η πρωτοβουλία βασίζεται στη στενή συνεργασία μεταξύ εθνικών και τοπικών αρχών έκτακτης ανάγκης, επιστημόνων και παράκτιων κοινοτήτων και έχει ήδη στηρίξει κοινότητες στην Κύπρο, την Ελλάδα, την Ισπανία, την Τουρκία, την Αίγυπτο και το Μαρόκο.

Η ΕΕ έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο όσον αφορά την **προειδοποίηση του κοινού**, μέσω του άρθρου 110 του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών [οδηγία (ΕΕ) 2018/1972], σύμφωνα με το οποίο τα κράτη μέλη υποχρεούνται να καθιστούν δυνατή την αποστολή προειδοποιήσεων απευθείας στα κινητά τηλέφωνα των ατόμων σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Οι περισσότερες χώρες έχουν θέσει ήδη σε εφαρμογή τη διαδικασία αυτή, ενώ ορισμένες βρίσκονται ακόμη στο στάδιο ολοκλήρωσής της.

5.2. ΕΘΝΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ

Τα δεδομένα από τα κράτη μέλη και τα συμμετέχοντα κράτη παρέχουν ενδείξεις για την ευρύτερη χρήση των ΣΕΠ. Ωστόσο, οι διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τις μεθοδολογίες και τις υποδομές που αφορούν τις ικανότητες παρακολούθησης, εντοπισμού και πρόβλεψης κινδύνων εξακολουθούν να είναι περιορισμένες.

Σε σύγκριση με το 2020, **ο αριθμός των χωρών που αναφέρουν ότι διαθέτουν ΣΕΠ για τον έγκαιρο εντοπισμό κινδύνων για όλους τους βασικούς κινδύνους είναι μεγαλύτερος**, με συχνότερες αναφορές ακραίων καιρικών φαινομένων, πυρηνικών και ραδιολογικών κινδύνων και πλημμυρών. Οι χώρες έχουν αναφέρει επίσης ΣΕΠ για κινδύνους όπως η ρύπανση και η μαζική μετανάστευση, που δεν είχαν αναφερθεί στο παρελθόν, εξέλιξη που αποτελεί ένδειξη της σταδιακής επέκτασης της κάλυψης των ΣΕΠ.

Επιπλέον, οι συνδέσεις μεταξύ των ΣΕΠ σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο εδραιώνονται ολοένα και περισσότερο, δεδομένου ότι, σε σύγκριση με το 2020, έχει αυξηθεί ο αριθμός των χωρών που αναφέρουν ότι το εθνικό τους σύστημα είναι συνδεδεμένο με ΣΕΠ σε ευρωπαϊκό ή παγκόσμιο επίπεδο. Ωστόσο, λιγότερες από δέκα χώρες αναφέρουν ρυθμίσεις διασυνοριακής

[22] https://tsunami.ioc.unesco.org/en/articles/coastwave.

συνεργασίας για τα ΣΕΠ, αριθμός που υποδηλώνει ότι υπάρχουν δυνατότητες βελτίωσης. Ορισμένες χώρες αναφέρουν ότι χρησιμοποιούν τη στήριξη των δωρητών για την επέκταση των οικείων συστημάτων δημόσιας προειδοποίησης, ώστε να ενισχυθούν οι ικανότητες προειδοποίησης του κοινού.

5.3. Μελλοντική πορεία

Μολονότι η τεχνολογία και οι γνώσεις σχετικά με τους κινδύνους διαμορφώνουν τη βάση, η αποτελεσματική έγκαιρη προειδοποίηση εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό από οργανωτικούς και ανθρώπινους παράγοντες. Θα απαιτηθούν συνεχείς προσπάθειες προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα σήματα έγκαιρης προειδοποίησης θα ακολουθούνται από έγκαιρες και χωρίς αποκλεισμούς προειδοποιήσεις προς τον πληθυσμό, από σχέδια έκτακτης ανάγκης και τεκμηριωμένες επιμέρους αντιδράσεις. Σε επίπεδο ΕΕ, και όπως περιγράφεται στην ευρωπαϊκή στρατηγική για την Ένωση Ετοιμότητας, οι προτεραιότητες περιλαμβάνουν την περαιτέρω ενίσχυση της CEMS, την προώθηση της χρήσης και της ενσωμάτωσής της στα εθνικά συστήματα, καθώς και την προώθηση διαλειτουργικών λύσεων για πολλαπλούς κινδύνους.

Το ΚΣΑΕΑ θα συνεχίσει να αναπτύσσει και να βελτιώνει τις οικείες ικανότητες επίγνωσης καταστάσεων. Παρότι η νέα πλατφόρμα GSS αποτελεί σημαντικό βήμα προόδου, υπάρχει περιθώριο για περαιτέρω βελτιώσεις με την ενσωμάτωση της τομεακής παρακολούθησης για την παροχή πληροφοριακών στοιχείων σε πραγματικό σχεδόν χρόνο σχετικά με διαταραχές κρίσιμων υπηρεσιών, όπως η ενέργεια, οι μεταφορές ή η υγειονομική περίθαλψη, με σκοπό τη στήριξη μιας πιο ολοκληρωμένης και προληπτικής επίγνωσης καταστάσεων[23].

Δεδομένου ότι η αποτελεσματική έγκαιρη προειδοποίηση βασίζεται επίσης σε ισχυρούς οργανωτικούς και ανθρώπινους παράγοντες, η αύξηση της ευαισθητοποίησης και της ετοιμότητας του πληθυσμού θα είναι απαραίτητη για τη μετατροπή των έγκαιρων προειδοποιήσεων σε δράσεις που σώζουν ζωές. Η έναρξη λειτουργίας της δορυφορικής υπηρεσίας προειδοποίησης έκτακτης ανάγκης του Galileo το 2026 αναμένεται να ενισχύσει σημαντικά τις ικανότητες προειδοποίησης του κοινού, επεκτείνοντας την εμβέλεια και την εφεδρεία του συστήματος.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα των ΣΕΠ, θα χρειαστούν συνεχείς προσπάθειες για την ενίσχυση των υποκείμενων διαδικασιών, την προώθηση της συμμετοχικότητας και των προσεγγίσεων πολλαπλών κινδύνων, καθώς και για την ενίσχυση της διασυνοριακής ενοποίησης των ΣΕΠ. Η ευρωπαϊκή στρατηγική για την Ένωση Ετοιμότητας θα καθοδηγήσει τις εν λόγω προσπάθειες, δίνοντας προτεραιότητα στην ανάπτυξη και τη χρήση εργαλείων σε επίπεδο ΕΕ και επεκτείνοντας τις διατομεακές ικανότητες παρακολούθησης του ΚΣΑΕΑ για την υποστήριξη πιο ολοκληρωμένης επίγνωσης καταστάσεων.

Η τεχνογνωσία αυτή, μαζί με τα αναγκαία συστήματα και τις απαιτούμενες ικανότητες, θα μπορούσε επίσης να χρησιμοποιηθεί από κοινού με τις πλησιέστερες γειτονικές χώρες της ΕΕ για την οικοδόμηση όχι μόνο των ικανοτήτων τους, αλλά και των συνεργειών και της διαλειτουργικότητάς τους.

6. ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

[23] COM(2025) 286 final, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex:52025DC0286.

Ο ΣΑΚ 4 «Αντίδραση» επικεντρώνεται στην ενίσχυση της ικανότητας αντίδρασης του ΜΠΠΕ. Για να διατηρηθεί το προβάδισμα έναντι της αυξανόμενης πολυπλοκότητας του τοπίου κινδύνων και να προαχθεί η ετοιμότητα, ο ΜΠΠΕ επικεντρώνεται στην ανάπτυξη **ικανοτήτων αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης**, όπως η ανάπτυξη εξειδικευμένου εξοπλισμού και εξειδικευμένων ομάδων, καθώς και των σχετικών ικανοτήτων. Οι εν λόγω προσπάθειες αντικατοπτρίζονται στην έκθεση προόδου σχετικά με τις ικανότητες που εξέδωσε πρόσφατα η Επιτροπή, καθώς και στο αντίστοιχο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής[24].

Ο **ΣΑΚ 5 «Ασφάλεια»** αποσκοπεί στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας της πολιτικής προστασίας, σε ευθυγράμμιση με τα πλαίσια της ΕΕ και του ΝΑΤΟ για την οικοδόμηση ανθεκτικότητας σε ζωτικές κοινωνικές λειτουργίες, όπως η οδηγία της ΕΕ για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων [οδηγία (ΕΕ) 2022/2557][25] και οι βασικές απαιτήσεις ανθεκτικότητας του ΝΑΤΟ. Προωθεί τη βελτίωση της επιχειρησιακής συνέχειας, την ενίσχυση του διατομεακού και διασυνοριακού συντονισμού, την ενημέρωση σχετικά με τους κινδύνους και τη διαχείριση των πληροφοριών, καθώς και τις συμπράξεις με τον ιδιωτικό τομέα, την κοινωνία των πολιτών και τις εθελοντικές οργανώσεις. Προωθεί επίσης την αξιολόγηση και τη μάθηση μετά από καταστροφές, με σκοπό τη βελτίωση της ετοιμότητας, της αντίδρασης και της πρόληψης.

6.1. Πρωτοβουλιες της Επιτροπης

6.1.1. Εμβληματική πρωτοβουλία σχετικά με τις ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για τα επιχειρησιακά κέντρα έκτακτης ανάγκης

Για τη βελτίωση της **επιχειρησιακής συνέχειας των επιχειρήσεων έκτακτης ανάγκης στο πλαίσιο του ΜΠΠΕ**, η Επιτροπή ανέλαβε μια εμβληματική πρωτοβουλία με δύο κύριες συνιστώσες: i) την άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για την επιχειρησιακή συνέχεια του ΚΣΑΕΑ και ii) την υποστήριξη των εθνικών σημείων επαφής κατά τη διεξαγωγή των δικών τους δοκιμών μέσω εθελοντικής μεθοδολογίας και ανταλλαγής εμπειριών. Στο πλαίσιο της άσκησης αξιολογούνται κρίσιμα στοιχεία της επιχειρησιακής συνέχειας, όπως ο προσδιορισμός βασικών λειτουργιών, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού, το ανθρώπινο δυναμικό και ο συντονισμός, οι ροές εργασιών ενημέρωσης και η εκτέλεση γυμνασίων και ασκήσεων.

Μέχρι στιγμής, **δέκα χώρες και το ΚΣΑΕΑ έχουν διενεργήσει ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων**, με ανταλλαγή των οικείων προσεγγίσεων και των διδαγμάτων που αντλήθηκαν. Η πρωτοβουλία έχει συμβάλει στην ευαισθητοποίηση σχετικά με την επιχειρησιακή συνέχεια και στον εντοπισμό τομέων που επιδέχονται βελτίωση. Συνεχίζεται δε και το 2025, με εργαστήρια για την ανταλλαγή εμπειριών από εθνικές ασκήσεις και την κατάρτιση μη δεσμευτικών κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με την επιχειρησιακή συνέχεια στο πλαίσιο του ΜΠΠΕ. Για να διασφαλιστεί η συνεχής ανταλλαγή απόψεων σχετικά με την επιχειρησιακή συνέχεια σε 24ωρη βάση σε περίπτωση διαταραχών, η Επιτροπή θα συστήσει ειδική ομάδα εμπειρογνωμόνων. Τα διδάγματα που αντλούνται από τη συγκεκριμένη πρωτοβουλία μπορούν να τροφοδοτήσουν τις εργασίες για τη διασφάλιση της συνέχειας ζωτικών κοινωνικών λειτουργιών στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την Ένωση Ετοιμότητας.

[24] SWD(2025) 146 final (σελίδες 23-44), https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52025SC0146.
[25] https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj/ell.

6.1.2. Δοκιμές ετοιμότητας και συντονισμού σε σύνθετες κρίσεις

Το 2024 το ΚΣΑΕΑ ηγήθηκε της **άσκησης μεγάλης κλίμακας με τίτλο «EU Integrated Resolve 2024 — Παράλληλη και συντονισμένη άσκηση (EU IR24 — PACE)»**, ώστε να υποβληθεί σε δοκιμή η ετοιμότητα σε επίπεδο ΕΕ σε περίπτωση σύνθετων, υβριδικών κρίσεων. Στο πλαίσιο της άσκησης υποβλήθηκαν σε δοκιμή οι λειτουργίες του ΜΠΠΕ και του ΚΣΑΕΑ, με σκοπό την αξιολόγηση των επιδόσεών τους σε σύνθετες κρίσεις, κατά τις οποίες απαιτείται ο συντονισμός διατομεακών, διασυνοριακών και πολιτικο-στρατιωτικών υπηρεσιών. Έλαβαν μέρος πάνω από 900 συμμετέχοντες, μεταξύ των οποίων αρμόδιοι σχεδιασμού και εκπαιδευτικό κοινό από τις υπηρεσίες της Επιτροπής, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης, τους οργανισμούς της ΕΕ, το Συμβούλιο, 24 κράτη μέλη, τη Νορβηγία, τις Ηνωμένες Πολιτείες και το ΝΑΤΟ.

Το ίδιο έτος ο ΜΠΠΕ ανταποκρίθηκε σε κοινό αίτημα της Εσθονίας, της Λετονίας και της Λιθουανίας για την αξιολόγηση της ετοιμότητας και της **αντίδρασής τους σε περίπτωση μαζικών εκκενώσεων**. Ομάδα 20 εμπειρογνωμόνων από τα κράτη μέλη αξιολόγησε τις εθνικές διαδικασίες μαζικής εκκένωσης, την περιφερειακή συνεργασία, την ετοιμότητα του κοινού και τον ρόλο του ΜΠΠΕ στο πλαίσιο σεναρίων αυτού του είδους και διατύπωσε συστάσεις σχετικά με τομείς όπως ο σχεδιασμός, τα καταφύγια έκτακτης ανάγκης, η υγειονομική εκκένωση και οι στρατηγικές μετριασμού των κινδύνων από χημικά, βιολογικά, ραδιολογικά και πυρηνικά μέσα (στο εξής: ΧΒΡΠ). Κατά την εκτέλεση των εν λόγω εργασιών, οι εμπειρογνώμονες συνεργάστηκαν με εκπροσώπους κρατικών και δημοτικών οργανισμών, καθώς και μη κυβερνητικών οργανώσεων.

6.1.3. Άντληση διδαγμάτων από τις ενεργοποιήσεις του ΜΠΠΕ για την πρόληψη, την ετοιμότητα και την αντίδραση

Το καθιερωμένο **πρόγραμμα άντλησης διδαγμάτων** του ΜΠΠΕ παρέχει στα κράτη μέλη και στα συμμετέχοντα κράτη τη δυνατότητα να εξετάζουν εμπειρίες που σχετίζονται με τις ενεργοποιήσεις του ΜΠΠΕ, ώστε να εντοπίζονται τομείς που επιδέχονται βελτιώσεις όσον αφορά την αντίδραση, την ετοιμότητα και την πρόληψη. Εκτός από τις γενικές συνεδριάσεις του προγράμματος άντλησης διδαγμάτων, οι ειδικές συνεδριάσεις επικεντρώνονται σε συγκεκριμένα θέματα, όπως οι δασικές πυρκαγιές, οι πλημμύρες, η αντιμετώπιση ισχυρών σεισμών ή οι προξενικές απομακρύνσεις, τα οποία καλύπτουν δραστηριότητες πρόληψης, ετοιμότητας και αντίδρασης. Οι εν λόγω συνεδριάσεις οδήγησαν στη λήψη μέτρων όπως η προώθηση των τοποθετήσεων πυροσβεστών και η ενίσχυση της ετοιμότητας της Ευρώπης για την καταπολέμηση των δασικών πυρκαγιών, μεταξύ άλλων μέσω της αύξησης των εναέριων ικανοτήτων κατάσβεσης δασικών πυρκαγιών του rescEU.

Όπου τα κράτη μέλη και τα συμμετέχοντα κράτη έχουν ενεργοποιήσει επανειλημμένα τον ΜΠΠΕ για τον ίδιο τύπο καταστροφών, η Επιτροπή έχει εκπονήσει εμπεριστατωμένες αναλύσεις των περιστάσεων και των δράσεων, με σκοπό την **ενίσχυση της πρόληψης και της ετοιμότητας, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 4 της απόφασης για τον ΜΠΠΕ**. Η Επιτροπή συμμετέχει ενεργά σε διαλόγους με τις εθνικές αρχές με σκοπό την ενίσχυση των μέτρων πρόληψης και ετοιμότητας, παρέχοντας ενωσιακή στήριξη στη διαδικασία.

6.2. ΕΘΝΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ

Οι αρχές πολιτικής προστασίας έχουν αναπτύξει ευρύτερη διατομεακή συνεργασία, τάση που επιταχύνθηκε από την πανδημία COVID-19. Πολλές χώρες αναφέρουν ότι διαθέτουν μόνιμες δομές για τον συντονισμό των προσπαθειών μεταξύ διαφόρων τομέων, διοικητικών βαθμίδων και ενδιαφερόμενων μερών. Για παράδειγμα, οι εθνικές εκτιμήσεις κινδύνων βασίζονται εδώ και καιρό σε διατομεακές και πολυσυμμετοχικές προσεγγίσεις. Ωστόσο, **οι εθνικές εκθέσεις και οι αξιολογήσεις από ομοτίμους εξακολουθούν να αναδεικνύουν την ανάγκη για περαιτέρω βελτίωση των ολοκληρωμένων προσεγγίσεων όσον αφορά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση**. Μολονότι πολλές χώρες διαβουλεύονται με τον ιδιωτικό τομέα, ιδίως με τους διαχειριστές κρίσιμων υποδομών, οι ανταλλαγές αυτές είναι συχνά ad hoc.

Όσον αφορά τη διασυνοριακή συνεργασία, τα κράτη μέλη και τα συμμετέχοντα κράτη αναφέρουν **διάφορες διμερείς και πολυμερείς συμφωνίες συνεργασίας με γειτονικές χώρες, καθώς και με περιφερειακούς και διεθνείς οργανισμούς**. Στα αξιοσημείωτα παραδείγματα ορθών πρακτικών περιλαμβάνονται οι περιοχές της Σκανδιναβίας, της Μπενελούξ και της Βαλτικής θάλασσας, όπου οι καθιερωμένες δομές συνεργασίας διευκολύνουν τον συντονισμό των κρίσεων, την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τους κινδύνους, την αμοιβαία συνδρομή και τη διεξαγωγή κοινών ασκήσεων.

Μολονότι η ανθεκτικότητα της πολιτικής προστασίας βασίζεται σε **επαρκή και ευέλικτη χρηματοδότηση** ώστε να είναι δυνατή η ταχεία αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και η υλοποίηση συνεχών επενδύσεων, οι εθνικές πληροφορίες σχετικά με τις πηγές και την κατανομή της χρηματοδότησης είναι ελλιπείς. Παρά το γεγονός ότι τα περισσότερα κράτη μέλη και τα συμμετέχοντα κράτη αναφέρουν ότι διαθέτουν ρυθμίσεις για την ευέλικτη κατανομή των κονδυλίων σε περίπτωση επείγουσας ανάγκης, λίγες μόνο χώρες διαθέτουν **ειδικά αποθεματικά κεφάλαια για το ενδεχόμενο καταστροφών**, τα οποία —σε αντίθεση με τα γενικά αποθεματικά για απρόβλεπτα— προορίζονται ειδικά για την αντιμετώπιση καταστροφών, προσφέροντας μεγαλύτερη προβλεψιμότητα και ταχύτερη πρόσβαση σε χρηματοδότηση.

Οι χώρες υποβάλλουν εκθέσεις σχετικά με διάφορα χρηματοδοτικά μέσα και πηγές χρηματοδότησης που έχουν στη διάθεσή τους για τη χρηματοδότηση επενδύσεων στον τομέα της πολιτικής προστασίας, κυρίως από δημόσιες πηγές. Πολύ λίγες χώρες παρέχουν πληροφορίες σχετικά με επενδυτικές προτεραιότητες και τη διάθεση κονδυλίων σε δραστηριότητες πρόληψης και ετοιμότητας. **Η χρηματοδότηση από την ΕΕ** διαδραματίζει συμπληρωματικό ρόλο στην αντιμετώπιση των επενδυτικών κενών και στη στήριξη των εθνικών προσπαθειών για την ενίσχυση των συστημάτων πολιτικής προστασίας. Ωστόσο, οι αρχές πολιτικής προστασίας εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν δυσκολίες όσον αφορά την πρόσβαση στους εν λόγω πόρους, λόγω περιορισμών όσον αφορά τη διοικητική ικανότητα και της περιορισμένης εξοικείωσης με τους κανόνες χρηματοδότησης.

6.3. Μελλοντική πορεία

Η άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για την επιχειρησιακή συνέχεια των επιχειρησιακών κέντρων έκτακτης ανάγκης είχε ενθαρρυντικά αποτελέσματα και η διεξαγωγή παρόμοιων ασκήσεων θα πρέπει να επεκταθεί, ώστε να εντοπίζονται τομείς που επιδέχονται βελτίωση και να διευκολύνεται η αμοιβαία μάθηση. Η επένδυση στην ανθεκτικότητα των υλικών πόρων και των επιχειρησιακών διαδικασιών θα είναι επίσης κρίσιμης σημασίας για τη διασφάλιση της συνέχειας των υπηρεσιών πολιτικής προστασίας.

Η χρηματοοικονομική ανθεκτικότητα είναι επίσης ουσιαστικής σημασίας, καθώς η επάρκεια, η ευελιξία και η σταθερότητα της χρηματοδότησης σε όλα τα επίπεδα θα είναι απαραίτητη για τη στήριξη της αποτελεσματικής ετοιμότητας και των επιχειρήσεων. Παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί στον τομέα της οικοδόμησης ανθεκτικότητας μέσω διασυνοριακών και διατομεακών συμπράξεων, απαιτούνται περισσότερες προσπάθειες για την υπέρβαση των νομικών και διοικητικών φραγμών στην ανάληψη κοινών δράσεων πολιτικής προστασίας. Εργαλεία όπως το BridgeforEU[26] μπορούν να συμβάλουν στη διευκόλυνση της συνεργασίας, ενώ τα στρατηγικά πλαίσια διαχείρισης κινδύνων καταστροφών μπορούν να εξασφαλίσουν την υιοθέτηση πιο συντονισμένων προσεγγίσεων για το σύνολο της δημόσιας διοίκησης.

Η ευρωπαϊκή στρατηγική για την Ένωση Ετοιμότητας θα διαδραματίσει καίριο ρόλο στην καθοδήγηση της δράσης για την ανθεκτικότητα σε ολόκληρο το σύστημα και όλους τους σχετικούς τομείς πολιτικής στο πλαίσιο της προσέγγισης για το σύνολο της δημόσιας διοίκησης, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης ελάχιστων κριτηρίων ετοιμότητας για βασικές υπηρεσίες. Οι δυσκολίες πρόσβασης σε πηγές χρηματοδότησης από άλλους τομείς πολιτικής θα πρέπει να αντιμετωπίζονται πιο συστηματικά μέσω της βελτίωσης της ανάπτυξης ικανοτήτων και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών μεταξύ υπηρεσιών και χωρών, με σκοπό την υιοθέτηση πιο ολοκληρωμένης προσέγγισης για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της ετοιμότητας έναντι καταστροφών και κρίσεων.

Ο ΜΠΠΕ έχει λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση αυτών των φραγμών μέσω της ευαισθητοποίησης, της παροχής βοήθειας για την ανάπτυξη έργων, καθώς και μέσω εργαλείων, με σκοπό τη στήριξη του σχεδιασμού των επενδύσεων. Οι εν λόγω προσπάθειες θα πρέπει να ενισχυθούν ώστε να ανταποκρίνονται στην αυξανόμενη ζήτηση.

7. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΩΝ: Η ΕΞΕΛΙΣΣΟΜΕΝΗ ΕΡΓΑΛΕΙΟΘΗΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ

Το Δίκτυο Γνώσεων για την Πολιτική Προστασία της Ένωσης (στο εξής: UCPKN) **έχει καταστεί ο κατ' εξοχήν κόμβος αναφοράς για την κοινότητα πολιτικής προστασίας** από την έναρξη λειτουργίας του το 2021, καθώς παρέχει στα ενδιαφερόμενα μέρη τη δυνατότητα δικτύωσης και ανταλλαγής εμπειρογνωσίας, αυξάνοντας έτσι το επίπεδο ετοιμότητας των επιχειρήσεων αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης του ΜΠΠΕ. Μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας, του ενημερωτικού δελτίου και των εκδηλώσεών του, το UCPKN ενημερώνει την κοινότητα σχετικά με την υλοποίηση των ΣΑΚ και συναφή θέματα. Η διαδικτυακή βιβλιοθήκη γνώσεων του δικτύου[27], η οποία εγκαινιάστηκε το 2024, παρέχει αποθετήριο πόρων για τους ΣΑΚ και τη διαχείριση κινδύνων καταστροφών, ενώ διαδραστικές ομάδες συζήτησης[28], όπως η ομάδα συζήτησης για την ενημέρωση σχετικά με τους κινδύνους, παρέχουν στους επαγγελματίες τη δυνατότητα ανταλλαγής ιδεών και βέλτιστων πρακτικών.

Η Επιτροπή έχει επεκτείνει την εργαλειοθήκη ανάπτυξης ικανοτήτων του ΜΠΠΕ, με στόχο την καλύτερη υποστήριξη των προσπαθειών πολιτικής προστασίας για την πρόληψη των κινδύνων καταστροφών, την ετοιμότητα και την οικοδόμηση ανθεκτικότητας. Η εργαλειοθήκη ευθυγραμμίζεται με τις στρατηγικές προτεραιότητες του ΜΠΠΕ και τους ΣΑΚ και σε αυτήν περιλαμβάνονται τα εξής:

[26] COM(2023) 790 final της 12.12.2023.
[27] https://civil-protection-knowledge-network.europa.eu/knowledge-library.
[28] https://civil-protection-knowledge-network.europa.eu/groups.

I. **Επιχορηγήσεις του ΜΠΠΕ για την ανθεκτικότητα στις καταστροφές**: «Τεχνική βοήθεια για τη διαχείριση κινδύνων καταστροφών» (στο εξής: Track 1)[29], με έμφαση σε έργα που αφορούν μία μόνο χώρα, καθώς και «Γνώσεις για δράση στον τομέα της πρόληψης και της ετοιμότητας» (στο εξής: KAPP)[30], με σκοπό τη στήριξη πολυκρατικών πρωτοβουλιών συνεργασίας.

II. **Ο μηχανισμός χρηματοδότησης τεχνικής βοήθειας (στο εξής: TAFF)**[31], ο οποίος θεσπίστηκε το 2024 με σκοπό να προσφέρει εμπειρογνωσία σε θέματα διαχείρισης κινδύνων καταστροφών που παρέχεται από την Παγκόσμια Τράπεζα και την παγκόσμια διευκόλυνση για τη μείωση των καταστροφών και την αποκατάσταση.

Στο πλαίσιο των προγραμμάτων Track1, KAPP και TAFF, κατά την περίοδο 2023-2024 έλαβαν στήριξη 65 έργα από διάφορες χώρες, με συνολική ενωσιακή συνεισφορά ύψους 43 εκατ. EUR. Όλοι οι ΣΑΚ έχουν καλυφθεί μέσω αυτών των έργων.

III. **Το πρόγραμμα αξιολόγησης από ομοτίμους του ΜΠΠΕ** συνέχισε να προσφέρει στις εθνικές και περιφερειακές αρχές πολιτικής προστασίας τη δυνατότητα να λαμβάνουν ανεξάρτητη αξιολόγηση των οικείων συστημάτων διαχείρισης κινδύνων καταστροφών από ομοτίμους σε άλλες χώρες καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου 2022-2024. Το πρόγραμμα επικαιροποιήθηκε ώστε να συμπεριληφθεί νέα μεθοδολογία προσαρμοσμένη στη διαχείριση κινδύνων δασικών πυρκαγιών, η οποία εφαρμόστηκε σε αξιολογήσεις της διαχείρισης κινδύνων δασικών πυρκαγιών στην Ελλάδα[32], στην Ιταλία[33] και στο ομόσπονδο κράτος του Βραδεμβούργου στη Γερμανία[34], καταδεικνύοντας την προσαρμοστικότητα της προσέγγισης στα εθνικά και περιφερειακά πλαίσια.

Στο πλαίσιο ενός εργαστηρίου που διοργανώθηκε το 2024[35], με τη συμμετοχή εκπροσώπων των χωρών που υποβλήθηκαν σε αξιολόγηση και ομότιμων αξιολογητών, υπογραμμίστηκε η αξία του προγράμματος αξιολόγησης από ομοτίμους για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής γνώσεων και την προώθηση βελτιώσεων. Οι βελτιώσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του κύκλου 2022-2024, συμπεριλαμβανομένων των βελτιώσεων της διαδικασίας, του αναλυτικού πλαισίου και της προώθησης μεταρρυθμίσεων, αναγνωρίστηκαν και εκτιμήθηκαν ευρέως.

Το 2024 ο ΜΠΠΕ πραγματοποίησε **τέσσερις αποστολές πρόληψης και ετοιμότητας** στην Τσεχία για τη διαχείριση κινδύνων δασικών πυρκαγιών, στη Χιλή για δασικές πυρκαγιές, στην Ουκρανία για ΧΒΡΠ και στην Εσθονία, τη Λετονία και τη Λιθουανία για μαζικές εκκενώσεις.

Το ολοκληρωμένο **πρόγραμμα κατάρτισης του ΜΠΠΕ** συνέβαλε στην προετοιμασία εμπειρογνωμόνων και στη βελτίωση των ικανοτήτων αντιμετώπισης διαφόρων τύπων

---

[29] https://civil-protection-knowledge-network.europa.eu/technical-assistance-disaster-risk-management-call-proposals-track1.

[30] https://civil-protection-knowledge-network.europa.eu/knowledge-action-prevention-preparedness-call-proposals-kapp.

[31] https://civil-protection-knowledge-network.europa.eu/technical-assistance-financing-facility-taff.

[32] https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/document/download/a7be6df5-6e70-4397-ae7e-53f5d74374da_en?filename=EL%20Peer%20Review_final%20report.pdf.

[33] https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/document/download/10fe9a6f-869e-4fa6-923e-d4bdc8400129_en?filename=peer%20review%20wildfires%20italy_final%20report%202024.pdf.

[34] https://civil-protection-knowledge-network.europa.eu/system/files/2025-07/wildfire-peer-review-lb_final-report-june-2025_en.pdf.

[35] https://civil-protection-knowledge-network.europa.eu/news/ucpm-peer-review-programme-lessons-learnt-and-next-steps.

καταστροφών. Το 2023 το πρόγραμμα αναθεωρήθηκε προκειμένου να ενισχυθούν οι ατομικές δεξιότητες των εμπειρογνωμόνων και του προσωπικού, ο συντονισμός και η διαλειτουργικότητα των ικανοτήτων αντίδρασης που σχετίζονται με τις διεθνείς αποστολές. Πραγματοποιήθηκαν τριάντα ασκήσεις (EU MODEX και ασκήσεις πλήρους κλίμακας) βάσει συγκεκριμένων σεναρίων, όπως σεισμοί, υγειονομικές καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, δασικές πυρκαγιές, πλημμύρες και ΧΒΡΠ. Οι εν λόγω δραστηριότητες έχουν συμβάλει στην αύξηση του συλλογικού επιπέδου ετοιμότητας της ΕΕ για την αντιμετώπιση των συνεπειών των καταστροφών.

7.1. Μελλοντική πορεία

Τα εργαλεία στήριξης του ΜΠΠΕ έχουν εξελιχθεί σημαντικά, καθώς προσφέρουν ευρύτερο φάσμα επιλογών σε ευθυγράμμιση με τους ΣΑΚ, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη δυνατότητα ειδικής προσαρμογής για την κάλυψη των μοναδικών αναγκών των εθνικών και περιφερειακών αρχών. Το UCPKN αναπτύχθηκε περαιτέρω για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε ορθές πρακτικές, στην έρευνα και στην αμοιβαία μάθηση.

Κατά τα επόμενα έτη θα επικαιροποιηθεί το γενικό πλαίσιο αξιολόγησης από ομοτίμους, ώστε να διασφαλιστεί η συνεχής συνάφεια και αποτελεσματικότητά του. Επιπλέον, κατά την περίοδο μεταξύ του 2025 και του 2027 έχει προγραμματιστεί η διενέργεια έξι αξιολογήσεων από ομοτίμους, αρχής γενομένης από το Κόσοβο* και την Τσεχία, οι οποίες θα αποτελέσουν πολύτιμες ευκαιρίες για αμοιβαία μάθηση και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών. Μέσω της συνεχούς εξέλιξης και της βελτίωσης των εργαλείων στήριξης, η Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τα συμμετέχοντα κράτη θα διαθέτουν καλύτερα εφόδια για την ενίσχυση της διαχείρισης κινδύνων και της οικοδόμησης ανθεκτικότητας.

* Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με την επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση 1244 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσόβου.

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα τελευταία χρόνια η διαχείριση κινδύνων καταστροφών στην ΕΕ έχει βελτιωθεί σημαντικά μέσω της ενίσχυσης του συστήματος πολιτικής προστασίας της Ένωσης, το οποίο αποδεικνύει την ικανότητά του να προσαρμόζεται στις αυξανόμενες απαιτήσεις ενός ταχέως μεταβαλλόμενου τοπίου κινδύνων. Ομοίως, η υποβολή εθνικών εκθέσεων βάσει της απόφασης για τον ΜΠΠΕ αντικατοπτρίζει τη συνεχιζόμενη πρόοδο στη διαχείριση κινδύνων σε εθνικό επίπεδο. Η επέκταση της ικανότητας και της δυνατότητας αντίδρασης του ΜΠΠΕ, σε συνδυασμό με την αυξημένη έμφαση στην προδραστική διαχείριση κινδύνων και την οικοδόμηση ανθεκτικότητας, έχει προετοιμάσει την ΕΕ ώστε να αντιμετωπίζει καλύτερα ολοένα και πιο σύνθετες καταστροφές.

Η έκδοση των ΣΑΚ το 2023 αποτέλεσε σημαντικό ορόσημο, παρέχοντας κοινό προσανατολισμό σε πέντε βασικούς τομείς της πολιτικής προστασίας: βελτίωση της πρόβλεψης, της ετοιμότητας του πληθυσμού, της έγκαιρης προειδοποίησης, της ικανότητας αντίδρασης και της ανθεκτικότητας της πολιτικής προστασίας. Οι ειδικές εμβληματικές πρωτοβουλίες που ακολούθησαν έχουν μετουσιώσει επιτυχώς τις εν λόγω προτεραιότητες στην ανάληψη απτής δράσης, με τη συμμετοχή των εθνικών αρχών πολιτικής προστασίας και άλλων εταίρων στο πλαίσιο μιας συνεργατικής προσπάθειας για την αύξηση της ανθεκτικότητας της ΕΕ.

Η πρόοδος του ΜΠΠΕ δεν είναι μόνο σημαντική ως τομεακή ανάπτυξη, αλλά τροφοδοτεί επίσης την ευρύτερη στρατηγική προσπάθεια για την ενίσχυση της ετοιμότητας της ΕΕ. Η ευρωπαϊκή στρατηγική για την Ένωση Ετοιμότητας, με το ολοκληρωμένο όραμά της για την ετοιμότητα της ΕΕ, περιγράφει δράσεις για την καλύτερη πρόβλεψη, πρόληψη και αντιμετώπιση ευρέος φάσματος κινδύνων και απειλών, καθώς και για την ευαισθητοποίηση και την ενημέρωση του κοινού και για τη συνεργασία με τους πολίτες. Η στενή εναρμόνιση μεταξύ των εργασιών του ΜΠΠΕ και του οράματος της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την Ένωση Ετοιμότητας παρέχει στην ΕΕ μια μοναδική ευκαιρία για την αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων και της εμπειρογνωσίας του ΜΠΠΕ προκειμένου να προαχθεί η επίτευξη προόδου στον τομέα της ετοιμότητας και της οικοδόμησης ανθεκτικότητας.

Ο ΜΠΠΕ έχει αποδείξει την αξία του ως βασικής συνιστώσας του συστήματος πολιτικής προστασίας της ΕΕ. Η συνεχής ανάπτυξή του, ιδίως μέσω της περαιτέρω υλοποίησης των ΣΑΚ και της συνεχιζόμενης εξέλιξης των οικείων εργαλείων ανάπτυξης ικανοτήτων στο πλαίσιο του UCPKN, θα συμβάλει ουσιαστικά στο ευρύτερο πεδίο εφαρμογής και τη φιλοδοξία της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την Ένωση Ετοιμότητας.

Όσον αφορά το μέλλον, και εν μέσω ενός ταχέως εξελισσόμενου τοπίου κινδύνων, εξακολουθούν να απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες. Για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της Ευρώπης θα απαιτηθεί η ανάληψη σταθερής δέσμευσης και συλλογικής δράσης από την ΕΕ στο σύνολό της, τα κράτη μέλη της και την κοινωνία των πολιτών. Η υιοθέτηση ολοκληρωμένης προσέγγισης με γνώμονα τον κίνδυνο είναι κρίσιμης σημασίας για τη μείωση των ευπαθειών και την καθοδήγηση στρατηγικών επενδύσεων στις ικανότητες της ΕΕ που είναι αναγκαίες για την πρόληψη, τον μετριασμό μελλοντικών κρίσεων, την προετοιμασία έναντι μελλοντικών κρίσεων, καθώς και για την ανάκαμψη από αυτές.

Η συνεργασία στον τομέα της ετοιμότητας πρέπει επίσης να επεκταθεί πέραν της Ένωσης, στην άμεση γειτονία της. Η ενίσχυση της ανθεκτικότητας στις εν λόγω περιοχές θα συμβάλει στην κοινή ασφάλεια, ενισχύοντας εντέλει την ανθεκτικότητα της ίδιας της ΕΕ.